

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžfk/39/2019
Identifikačné číslo spisu: 3018200385
Dátum vydania rozhodnutia: 19.11.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3018200385.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu (spravodajca) a sudcov JUDr. Milana Moravu a JUDr. Petry Příbelskej, PhD. v právnej veci sťažovateľa (pôvodne žalobcu): Ing. Ivan Turanský, s miestom podnikania Dolné Vestenice, M.R. Štefánika 11/22, IČO: 37 701 053, právne zastúpený BENČÍK & PARTNERS ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA, s.r.o., so sídlom Prešov, Františkánske námestie 4, IČO: 36 860 441, proti žalovanému Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky, so sídlom Banská Bystrica, Lazovná 63, IČO: 42 499 500, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 5. septembra 2016 č. 103809305/2016, v konaní o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/55/2018-61 zo dňa 13.02.2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť sťažovateľa (pôvodne žalobcu) proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/55/2018-61 zo dňa 13.02.2019 z a m i e t a.

Účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trenčíne zamietol žalobu žalobcu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 103809305/2016 zo dňa 05.09.2016. Žalovaný potvrdil rozhodnutie správcu dane č. 103242044/2016 zo dňa 31.05.2016, ktorým bol žalobcovi vyrubený rozdiel dane v sume 32 811,63 eur na dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie I. štvrtrok 2012. Žalobcovi nebola priznaná DPH z dodávateľských faktúr za dodanie tovarov a služieb (CAD-CAM softwarové práce, nástrojárske, zámočnicke práce, zväračské práce), ktoré mala dodať spoločnosť ASGARD, s. r. o., Banská Bystrica a nárok na odpočítanie dane z pokladničných dokladov vyhotovených elektronickou registračnou pokladnicou za nákup tovaru, pri ktorom nebolo preukázané, že bol použitý v súvislosti s ekonomickou činnosťou žalobcu.

2. Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že v ďalšom konaní bol viazaný názorom najvyššieho

súdu, ktorý uznesením č. k. 3Sžfk/4/2018 zo dňa 21.11.2018 zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/40/2016-149 zo dňa 11.11.2017 a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Krajský súd konštatoval v bode 24, že kasačný súd uzavrel, že nebola preukázaná existencia plnení vyúčtovaných dodávateľom žalobcu a ani ekonomický dôvod skúmanej daňovej transakcie. Vzhľadom na to, že kasačný súd na rozdiel od krajského súdu dospel k záveru o neexistencii zdaniteľného plnenia, je zrejmé na vec nedopadajú rozhodnutia a závery, ktoré správny súd uviedol v bodoch 19 až 27 odôvodnenia pôvodného rozsudku č. k. 13S/40/2016-149 zo dňa 11.10.2017. Judikatúra Súdneho dvora bez pochybností dopadá len na prípady, kedy nie je existencia plnenia sporná. Súčasne správny súd odkazuje na závery kasačného súdu, ktorými je viazaný ohľadne dôkaznej povinnosti, preukázania tvrdených a požívania ochrany žalobcu v predmetnej právnej veci, ktoré sú stručne zhrnuté v odsekoch 12 až 14 tohto rozhodnutia.

3. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ v zastúpení advokátom včas kasačnú sťažnosť. Žalobca namietal, že správny súd svoj rozsudok postavil na právnom názore Najvyššieho súdu SR bez toho, aby mal možnosť si o žalovanej daňovej veci urobiť vlastný právny názor. Nakoľko krajský súd rozhodol na podklade právneho názoru kasačného súdu, ktorým je viazaný, je odôvodnenie rozsudku marginálne a redukuje sa v podstate na stranu 8 napadnutého rozsudku. Žalobca považuje napadnutý rozsudok za arbitrárny a nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov. Žalobca považuje rozsudok krajského súdu za nepreskúmateľný z dôvodu nepodloženia rozsudku kvalifikovanou právnou argumentáciou, nakoľko nestačí v rozsudku zopakovať argumenty žalovaného a správcu dane a právny názor Najvyššieho súdu SR. Podľa Nálezu Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 250/2011 zo dňa 08.12.2011 je súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti uplatneniu. V odôvodnení rozsudku súd uvedie podstatný obsah prednesov, stručne a výstižne vyloží, ktoré skutočnosti má preukázané a ktoré nie, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval, prečo nevykonal i ďalšie dôkazy a posúdi skutkový stav podľa zákonných ustanovení. Súd má dbať, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Takéto atribúty odôvodnenia v kontexte nálezu Ústavného súdu SR v napadnutom rozsudku absentujú. Navrhoval, aby kasačný súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe vyhovie alebo alternatívne, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Súčasne žiadal priznať náhradu trov konania.

4. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 29.04.2019 ku kasačnej sťažnosti navrhoval, aby kasačný súd napadnutý rozsudok potvrdil. Uviedol, že v plnom rozsahu trvá na skutočnostiach a záveroch uvedených v žalobou napadnutom rozhodnutí tak aj v stanovisku k žalobe č. 104363333/2016 a kasačnej sťažnosti k sp. zn. 13/40/20126-149 č. 102531997/2017 zo dňa 07.12.2017. K procesným námietkam voči postupu správneho súdu v ďalšom konaní sa nevyjadruje.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 SSP, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk C. (§ 137 ods. 2 a 3 SSP) a kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

6. Kasačný súd zistil, že nedošlo k zmene skutkového stavu ani právneho stavu oproti predchádzajúcemu rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžfk/4/2018 zo dňa 21.11.2018.

7. Sťažovateľ v podstate spochybňuje napadnutý rozsudok vydaný v konaní, v ktorom bol krajský súd viazaný právnym názorom kasačného súdu. Najvyšší súd poukazuje v časti tejto procesnej otázky na podstatné dôvody pôvodného rozsudku sp. zn. 3Sžfk/4/2018 zo dňa 21.11.2018 v bode 53, podľa ktorého: „Na základe uvedených dôvodov dospel kasačný súd k záveru, že kasačná sťažnosť sťažovateľa (žalovaného) je dôvodná. Podľa doterajšej úpravy Občianskeho súdneho poriadku mohol

Najvyšší súd SR v prípade, ak zistil dôvodnosť podaného odvolania aj sám zmeniť rozhodnutie krajského súdu a žalobu zamietnuť. Podľa novej právnej úpravy Správneho súdneho poriadku to už nie je v zmysle § 462 S.s.p. možné. Revízná právomoc zostala najvyššiemu súdu zachovaná len v prípade, ak bola žaloba zamietnutá. Vzhľadom na okolnosť, že krajský súd nerozhodol uvedeným spôsobom, kasačný súd rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/40/2016-149 zo dňa 11. októbra 2017 zrušil podľa § 462 ods. 1 S. s. p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie“.

8. V merite veci kasačný súd poukazuje na body 47-52 odôvodnenia predchádzajúceho rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3Sžfk/4/2018 zo dňa 21.11.2018, podľa ktorého

47. Z predložených dokladov nie je zrejmé, v čom presne spočívali dodávateľom vykonané práce, miesto ich dodania, prevzatie, kto dodával materiál na opracovanie, aký materiál bol opracovávaný (plast, kov), na základe akých špecifických požiadaviek odberateľov žalobcu mali byť vykonané. Nezodpovedá zároveň nevyhnutnej miere opatrnosti podnikateľa, aby bez preverenia schopností a možností svojho dodávateľa zabezpečiť vykonanie prác v zmysle požiadaviek svojich obchodných partnerov - odberateľov, zaplatil za práce, ktorých overenie podľa požiadaviek a prevzatie žiadnym spôsobom nepreukázal.

48. Pochybnosti správcu dane o skutočnej realizácii vyúčtovaných dodávok boli v danom prípade oprávnené a vznikli na základe logickým spôsobom vyhodnotených zistení. Tieto vznikli aj v súvislosti s preverovaním schopnosti dodávateľa dodať práce pre žalobcu počas jeho pobytu v ústave pre výkon trestu odňatia slobody. Dokazovaním bolo preukázané, že v rozhodnom čase dodávateľ žalobcu nemohol prevziať pokyny na realizáciu špecifických prác, tak ako to tvrdil pri výsluchu, pretože bolo zistené, že v tom čase mu od žalobcu neboli zaslané žiadne potrebné pokyny a podklady potrebné pre realizáciu dodávky.

49. Žalobca v rámci daňového konania neodstránil relevantným spôsobom pochybnosti správcu dane o skutočnej realizácii daňového plnenia.

50. V danom prípade správca dane nepožadoval od žalobcu predloženie dôkazov o plnení daňových povinností zo strany jeho dodávateľa, nebol neprímerane zaťažovaný dôkaznou povinnosťou, táto vychádzala z podmienok určených zákonom pre priznanie odpočtu DPH. Jeho povinnosťou bolo preukázať prevzatie zdaniteľného plnenia, čo nesplnil.

51. Na daný prípad nebolo možné aplikovať závery citované v rozhodnutiach, na ktoré poukázal krajský súd vo svojom rozsudku, pretože tieto sa vzťahovali na prípady, v ktorých nebola spochybená existencia daňového plnenia. V predmetnej veci žalobca nepreukázal existenciu plnení vyúčtovaných dodávateľom žalobcu ani ekonomický dôvod skúmanej daňovej transakcie, t. j. na aký účel a pre akého odberateľa došlo k vyúčtovanému plneniu. Podľa § 19 ods. 1 a 2 zákona o DPH, daňová povinnosť vzniká dňom dodania tovaru alebo služby. Podľa § 49 ods. 1 zákona o DPH právo odpočítať daň z tovaru alebo služby vzniká platiteľovi v deň, keď pri tomto tovare alebo službe vznikla daňová povinnosť. Vystavením faktúry vzniká pre vystaviteľa, t. j. dodávateľa povinnosť DPH odvieť, pričom odberateľ je oprávnený daň odpočítať až po tom, ako vznikla daňová povinnosť v zmysle § 19 ods. 1 resp. 2, t. j. až po tom, ako prevzal fakturovaný tovar alebo službu. V danom prípade žalobca nepreukázal vznik daňovej povinnosti. Nepreukázal ani zvýšený dopyt svojich odberateľov na vykonanie CAD-CAM softwarových prác, nástrojárske, zámočnícke práce, zvaračské práce, čo malo byť dôvodom pre oslovenie spoločnosti ASGARD s.r.o. o ich dodanie, keďže podľa vyjadrení žalobcu a jeho splnomocneného zástupcu na pojednávaní, úpravy komponentov dodávaných veľkými strojárskymi koncernami zabezpečovala bežne firma žalobcu. Jednalo sa o špecifické strojárské úpravy a práce, celé technické zameranie, dokumentáciu a projekciu až po konečnú úpravu výrobkov, pričom žalobca ich realizáciu a dodanie nepreukázal. Zároveň nešpecifikoval spoločnosti svojich odberateľov a nepreukázal rozsah realizovaných plnení v ich prospech, zodpovedajúci obdržanému plneniu od ASGARD s.r.o.

52. Vyžadovaná potreba skúmania a preukázania ekonomického dôvodu daňového plnenia v rámci daňovej kontroly vyplynula z ľahkého zneužívania systému daňovej neutrality podnikateľskými subjektami. Úlohou daňových orgánov preto je, aby v daňových konaniach, v súlade so zákonom vyžadovali od kontrolovaných daňových subjektov preukázanie skutočnej realizácie daňového plnenia, pri ktorom si uplatňujú odpočet DPH a úlohou daňových subjektov je, aby si zabezpečili a vedeli preukázať (nielen formálnymi dokladmi), že k plneniu skutočne došlo. V preskúmvanej veci žalobca svoje dôkazné bremeno neunesol a pochybnosť správcu dane o realizácii vyúčtovaného plnenia nevyvrátil“.

9. O trovách kasačného konania najvyšší súd rozhodol podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP a contrario tak, že sťažovateľovi nepriznal náhradu trov kasačného konania z dôvodu neúspechu v kasačnom konaní a žalovanému právo na náhradu trov konania zo zákona nevyplýva.

10. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný